

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

Управление образования по г.Магас и г.Назрань

ГБОУ "СОШ № 12 г.Назрань"

РАССМОТРЕНО:

на заседании МО

руководитель ШМО

РАБОЧАЯ

_____ Албакова М.М.

Протокол № 1

от «30» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО:

зам. директора по УВР

_____ Буражева Л.М.

Протокол № 1

от «30» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО:

директор ГБОУ
"СОШ № 12 г.Назрань"
_____ Бекова Э.К.

Приказ № 1

от «31» августа 2023 г.

ПРОГРАММА

учебного предмета «ИНГУШСКИЙ ЯЗЫК»

для обучающихся 7 класса

7 класса г1алг1ай метта балха программа.

7- ча классера «Г1алг1ай метта грамматика» арахийцар ва Оздоев И.А., Оздоев Р.И. Из могадаъд Г1алг1ай Республика дешара Министерствос

Нынна мотт 1омабар, грамматика хар боккха лоарх1ам болаш да дешархой кхетам дег1абоалабара, х1ана айла мотт 1омабарца кхетаю метта хозал, из б1аяхий хилар, кхыча къамий мотт а дикаг1а кхетабу бераша, цар культура йовза а новкъостал ду. Ер программа ларьх1а я 68 сахъата, к1ира -2 сахъат.

Нынна метта урокаш т1а дешархона г1алг1ай метта грамматика лардаш 1омаю, къамаъл шаърдара балхаш а ду.

5-9 классашка г1алг1ай мотт хъехар д1адолалу юххъянцарча классашка 1омадаър кердадакхарца, д1ахо 1омадер хъалха 1омадаъчунца дувзаш д1ахъо.

Къамаъла доакъош 1омадеш дешархонта ха деза предложенешта юкъера уж шеко йоацаш белгалдаха. Х1ара къамаъла дакъа семантический (къастьтча дешай, цхъанкхийттча дешай, формай лорх1ам гойтар), морфологический (дешай грамматически категореш-класс, таърахъ, легар, ..), синтаксический (предложенена юкъера дешай г1улакх) тахка 1омабу дешархой.

7-ча классе г1алг1ай мотт хъехар д1адоладу юххъянцарчаклассашка 1омадаър кердадакхарца, д1ахо 1омадер хъалха 1омадаъчунца дувзаш д1ахъо.

5-ча классе юххъянцара школе 1омадаър кердадаъкхачул т1ехъаг1а синтаксисахи, пунктуацехи, фонетикахи, орфографехи, лексикахи юкъара кхетам лу, д1ахо морфологии, ц1ердоши, белгалдоши 1омаду.

Лексикен фразеологии 1омаю 5-6 классашка. Цу хъакъехъа из тема 1омаеш х1ара дешархочоа ха деза къамаъла юкъе доаг1ача дешай малан, цар лакхъе еза шоай дешай ганз. Х1ара къаман мотт кхыча меттаех пайд а эцаш, б1аяхий хилар кхетаде деза бераша, цул совг1а, дешай ганзах эца ха деза.

7 классе 1омадаъчи кхатадаъчи керттерадар.

7-г1а класс чакхойаккхаш 1омадаъчи кхетадаъчи ха дезар:

7-ча классе 1омадаъ керттера а г1улакха а ъамаъла доакъош довзар, нийса къестаде хар.

Масдариий, причастei, деепричастei корчамаш юкъедола (1омадаъча хоттаргаща ювза) предложенеш синтаксически тахкар.

1-7-чеи классашка 1омаяльча материалашца йоаг1аш йола орфограммаш лаха (къесто а), дешай нийса яздара наыкъаш белгадаха хар.

Причастei деепричастei корчамаш запятойща къестаде хар.

Къамаъл хозаг1а а нийсаг1а а хургдолаш куцдешаех латта синонимаш, омонимаш, антонимаш къамаъла юкъе нийса кхувла хар.

Адамий куц-кеп, г1ирс (кийчвалар), къахъегама г1улакхаш дувцаш доля дувцираш яздар, белгалъяльча сюжетах дувциар яздар, дешархой шоай вахарца нийсденнеча е цар юкъара-пайданеча балхах лаъца сочинени язъяр.

1	Найна меттах лаъца	Юкъара кердадаккхар	1		Метта хозал,клоаргал йовзийтар.	сурташ	Тохкам	§1 упр. 2
2	1омадаър кердадаккхар. Лексика .	Хъалха 1омадаър кердадаккхар	1			Таблица карточкаш.		§2-3 упр. 6
3 - 4	Къамаъла доакъош. Ц1ердош,белгалдош.	Кердадаккхар	2		Дешархой морфологически тохкамах бола кхетам клоаргбар	таблицаштаблица ш	Амат,анаюхе	§4 упр. 14
5 - 6	Хандош,таърахъдош.	Кердадаккхар	2			Диктантий гулам. Сборник.		§5 упр. 17
	Ц1ерметтдош	Кердадаккхар	1		Тохкамах бола кхетам клоаргбар	Таблицаш, карточкаш.	Ушал Эрз	Прав. керд.
	Морфологически тохкам.	1омадаър кердадаккхар	1		Керда дешаш хъаду наъкъаш довзийтара.	Дошлорг, таблица, хъокхама пособи.		§6 упр. 19
	Диктант	Йоазув шаърдар	1		Хала орфограмм зем баккхар	Гуллам	В1ов, г1ала	упр. 21
	Г1алаташ тоадар. Морфологически тохкам.	Кердадаккхар	1			Карточкаш.		§упр. 29
	Масдар.Масдара лоарх1ами цун грамматически белгалонаши.	Керда тема 1омаяр.	1		Темах кхетам балар	Таблицаш, карточкаш	1алам , 1илма	§9-10 упр. 31
	Масдар хъахилар	Керда тема 1омаяр	1		Темах кхетам балар	Книжкаш, карточкаш	Г1айре	Прав. керд.
	Сочинени	Дувзаденна къамаъл	2		Темах кхетам балар.	Изложений а сочинений а	Ц1арац1ураш Ч1оаг1ашкаш	упр.40

		шарьдар				сборник	Осташ	
	Масдарий легар	Керда тема 1омаяр	1		Масдарах бола кхетам клоаргбар		Дак,дитт поп	§13 упр.51
	Масдаращца дацардош ца яздара бокъонаш	Керда тема 1омаяр	1		Шоай уйла йоазонца гойта 1омабар	Карточкаш		§14 упр. 55
	Диктант «Лоаман сайре»	Йоазув шарьдар	1		Темах бола кхетам клоаргбар	Гуллам	Члагаргаш, алкхашкаш	упр. 61
	Г1алаташ тоадар.Причасте лоарх1ами цун граммат.белгалонаши.	Керда тема 1омаяр	1		Темах кхетам балар	Таблицаш книжкаш		§18 упр. 70
	Причасте форма什.	Керда тема хъехар	1		Орфогр. теркам бе 1омабар.	Хъокхама пособи	Кхазар, наркаш	10 гаъна ц1и язье
	Причастей легар..	Керда тема хъехар	1		Темах кхетам балар	Хъокхама пособи		§19 упр. 76
	Причастеш классашца хувцаялар.	Керда тема хъехар	1		Причастеш текста юкъера къестае 1омабар	таблицаш	Дацардош ца (отрицательная частица)	Упр. 81
	Предложене юкъе причасте г1улакх.	Керда тема хъехар	1		Дожараш кердадахар	Хъокхама таблицаш, пособи.		Упр. 91
	Причастей язъяра бокъонаш.	Керда тема хъехар	1				1ам,форд,кема	Излож.. кийчо яр.
	Изложени «Нынна қулғ»	Дувзденна къамаыл шарьдар	2		Синтакс.тохкам кердабаккхар	Изложенеша а, сочиненеша а т1айола сборник.		§20 упр. 103
	Причастешца дацардош ца яздара бокъо.	Керда тема хъехар	1		Хала орфограмм.такха р		Неш,новкъост	§21 упр. 112

	Причасте корчам.	Керда тема хъехар	1		1омадаър клоаргдар	Таблицаш. Карточкаш.		§22-23 упр. 116
	Причастей сецара хъаракаш.	Керда тема хъехар	1		Дацардешаех бола кхетам клоаргбар		Палчакх,пхъаг1ат	Прав. керд.
	Причасте тохкам бар.	1омадаър ч1оаг1дар	1		Кхетам балар	Сочинений а, изложений а гулам.		§24-25 упр. 122
	Диктант.	Йоазув шаърдар	2		Орфограми хала йола дешаш тахкара	Гуллам	Шовзткъа. Дезткъа. Б1ав.	упр. 129
	Деепричасте лоархами цун грамматически белгалонаши.	Керда тема хъехар	1		Темах кхетам балар	Изложений а сочинений а сборник.		§27 упр. 134
	Деепричасте хъахилар.	Керда тема хъехар	1		1омадаър клоаргдар	Таблицаш, карточкаш	Т1унал,дохк	Оакхарой 10 язъе
	Сочинени »Дена кхайчар Керда шу»	Дувзденна къамаъл шаърдар	2		Деепричастех кхетам балар	Таблицаш, карточкаш.		упр. 137
	Деепричасти ханашцеи классашцеи хувцаялар.	Керда тема хъехар	1		Деепричасти текста юкъера къестае дешархой 1омабар		Къулба. Къилбаседа. Есар.	§30 упр. 142
	Деепричастей ло1амзача причастей яхача хана формаш,цар къоастам.	Керда тема хъехар	1		Шоай йоазонца уйлаш хъагойта 1омабар	Книжкаш, таблицаш.		§31-32 упр. 14
	Деепричастей язъяра бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		Ханashi классаши кердаяхар		Ешап. Доттаг1ал.	§упр. 151
	Деепричасте корчамах бола кхетам.	Керда тема хъехар	1		1омадаър клоаргдар	Таблицаш, карточкаш		Прав.керд.

	Деепричасте тохкам бар.	1омадаър ч1оаг1дар	1		Текста чулоацам дег1абоалабара.		Фийла Васкет	§34 упр. 155
	Диктант «Б1аьстан юхь»	Йоазув шарьдар	2		Хала орфограмм зэм баҳа дешархой 1омабар	Гуллам		Прав.керд.
	Куцдеша лоарх1ами цун грамматически белгалонаши.	Керда тема хъехар	1		Дешархой тохкам бе 1омабар	Таблицаш, книжкаш	Г1айре Кхуркхолг	§35 упр. 160
	Куцдешай разрядаш.	Керда тема хъехар	1		Йоазон теркам т1абахийтар	Книжкаш, карточкаш	Соалор Къальна Къона	§36 упр. 164
	Куцдешай дистара лаг1аш.	Керда тема хъехар	1		Куцдешах кхетам балар	Карточкаш. Сочиненеш т1айола сборник.		§37 упр. 167
	Куцдешай яздара бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		Текста юкъера куцдешаш къестаде 1омабар		Х1ара Х1аранена Х1ама Х1анз	§38 упр. 176
	Изложени «Письмо».	Дувзденна къамаъл шарьдар	2		Куцдешай лаг1аш даҳа дешархой 1омабар	Таърахъдеша хъокхама таблицаш.		упр. 178-180
	Предложене юкъе куцдешай г1улакх.	Керда тема хъехар	1		Куцдешай яздара бокъонаш тахкар		Х1ана Бозбъуач	§41 упр. 187
	Куцдеша тохкам бар.	1омадаър ч1оаг1дар	1		Уйла йоазонца гойта 1омабар		Чабакх Чкъаъра	§42 упр. 192
	Диктан «Новкъостий».	Йоазув шарьдар	2		Предложене тохкама теркам бар.	гуллам		Прав.керд.
	Деш1ехъенах бола юкъара	Керда тема	1		куцдешаш		Арг1а	§43 упр. 196

	кхетам.	хъехар			къестаде хар		Богапхьид	
	Дешт1ехъений лоарх1ами цар лелара башхалои	Керда тема хъехар	1		Орфограмм.зем бакхар	Таблицаш, книжкаш		§44 упр. 198
	.Хыча къамаьла доакъоех хъахинна дешт1ехъенаш.	Керда тема хъехар	1		Дешт1ехъенех кхетам балар		Холлам Боарам	§45 упр. 204
	Хоттаргах бола юкъара кхетам.	Керда тема хъехар	1		Бола кхетам клоаргбар	Сочинений а изложений а гуллам.		Прав.керд.
	Хоттаргий тайпаши.	Керда тема хъехар	1		Кхетам клоаргбар		Фийла Васкет Толамаш	§46 упр. 207
	Хоттаргий яздара бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		Йоазув аьрдар	Хоттаргий хъокхама таблицаш.		§47-48 упр. 213
	Сочинени	Дувзденна къамаьл шаьрдар	2		Хоттаргаш къестаде 1омобар.		Дак Нажа	упр. 221
	.Дакъилгах бола юкъара кхетам.	Керда тема хъехар	1		Темах кхетам балар	Сочинени а, изложени а чулоацама сборник		Прав.керд.
	Дакъилгий тайпаши цар разрядashi.	Керда тема хъехар	1		Шоай уйла йоазонца гойта 1омабар		Даъхе Эсти Къахъести	§51 упр. 224
	Дакъилгий яздара бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		1омадаьр клоаргдар	Карточкаш, таблицаш Г1алг1ай орфографически словарь.		§52 упр. 227

	Диктант »Сомий беша»	Йоазув шаърдар	2		Орфографи хала йола дешаш тахкар		Т1оникъ Зама Г1айг1а	упр. 229
	Айдардеша лоарх1ами къамаъла чу цун г1улакхи.	Керда тема хъехар	1		Темах кхетам балар	Таблицаш, карточкаш.		§54 упр. 236
	Айдардешай яздара бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		Темах кхетам балар		Дегаг1оз Хъаъкъал	§55 15 хандош язде
	1омадаър кердадаккхар.	1омадаър ч1оаг1дар	3			Книжкаш, таблицаш.	Толамаш	§56 упр. 244